

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejmana
 ali v Gorici na dom pošiljana:
 vse leto 13 K 20 v, ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.
 „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Obilno
 leto „Kažipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in
 „Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-
 krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne
 vez“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.
 Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici
 št. 7. L. p. v. »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.
 Naročnine se ne oziramo.
 Nujno po Petit-vrstah če
 štano 1-krat 16 v, 2-krat 11 v, 3-krat 12 v vsaka
 vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.
 Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
 regradi p. oglasov odklanjamo vsako odgovornost.
 Inalnim zahtevam je
 poštnine pr.
 Bobira se skoraj v
 izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljaveo) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr.
 Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
 dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
 praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se na-
 haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
 Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
 spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
 upravništvu.
 „PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soča« vsak
 petek in stane vse leto 3 K 90 h ali gl. 1-60.
 »Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
 naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
 ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalnišči Jos.
 Verdi, Peter Krelbelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
 kopalniški ulici, I. Matussi v ulici Formica, J. Hovaški
 v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
 na trgu della Caserma.

„Agrarna stranka“ na Krasu in se med drugim drugega.

I.

Že nekaj časa sem čitamo večkrat
 v »Edinosti« dopise s Krasa, v katerih
 se poroča o delovanju in shodih ne-
 kega gospoda Vekoslava Večerine iz
 Tomaja. V teh dopisih se trdi, da Ve-
 čerina uči ljudi, da kliče ljudi na
 shode, jim razlaga to in ono — in na
 koncu se čuje, da ustanovlja agrarno
 stranko na Krasu.

Pred vsem to: Nimamo časti, po-
 znati g. Večerino. Če je res sposoben
 za politično delo, če ima veselje do
 tega, da gre med ljudstvo učiti in budit,
 prav, naj le posveti svoje moči narod-
 nemu delu. Pravih narodnih delavcev
 nam nedostaja na vseh koncih in krajih.
 Ali drugo vprašanje je, s kakim na-
 menom to dela, kaj pravzaprav hoče.
 Poduk je lahko prav umesten, ali če
 namen ni pravi, ga skvari in se po-
 meša z namenom, da ni končno nobe-
 nega pravega rezultata. Cilj gospoda
 Večerine pa je, kakor čitamo v ne-
 deljski številki »Edinosti«, ta-le: »orga-
 nizacija kmečkemu stanu, ustanovitev
 agrarne stranke, ki naj temeljito pometa
 z nesrečnim doktrinarnim »liberaliz-
 mom« in s tistim političnim »klerika-
 lizmom«, ki mu ni drug namen, nego
 da ovira vsaki energični narodni izlet,
 in ki je prinesel že nad naš narod ne-
 izmerne zla«. No, precejšnje delo.
 Široko zasnovano, pa tudi težko iz-
 vedljivo. Že naprej povemo, da Veče-
 rina tega cilja ne doseže. Sicer nimamo
 seveda prav nič proti temu, če more
 res kaj izdatne pomoči podati kraškemu
 kmetu, in prav zadovoljni bomo, če
 pometa na kršnem našem Krasu z ne-
 srečnim doktrinarnim »liberalizmom« —
 če ga je sploh kaj — in s klerikaliz-
 mom, ki je v resnici prizadjal našemu

narodu že toliko zla — ali povemo mu,
 da hodi po krivih potih, če se hoče bo-
 jevati na vse strani, ob enem pa de-
 lati za kmeta. Kdor bi imel pred očmi
 res le kulturno in moralno povzdigo
 našega kmeta, ta bi se omejil na kul-
 turo in moralo, ne pa da nosi s seboj
 veliko metlo, s katero hoče pomesti s
 Krasa »liberalizem« in klerikalizem. Ali
 on hoče imeti svojo stranko. Nova
 stranka, agrarna stranka naj bi nastala
 na Krasu, in ta naj bi nastopala proti
 »liberalcem« in klerikalcem. Prav nove
 stranke res še manjka Krasu, novih
 strankarskih strastij — potem bo Kras
 srečen, in Večerina prerok kraški!

Večerina je imel doslej shode v
 Pliskovici, kjer se mu je pa shod po-
 nesrečil, v Kazljah, Avberju in v Štjaku.
 V nedeljo namerava imeti shod v Ko-
 privi. Na teh shodih je govoril razne
 reči, tudi res podučne, ali takega veli-
 kega navdušenja zanj, kakor se slika
 v dopisih s Krasa, ni v resnici. Da naše
 ljudstvo rado hodi na shode, to je res,
 da je ukaželjno, je tudi res, in res je
 tudi, da se vse premalo stori za kmeta.
 To slednje smo mi že stokrat grajali
 in kazali, kaj in kako treba delati. Ali
 kar čez noč se ne da nič storiti, in
 prigradi se lahko onemu, ki ubira sladke
 strune pred trpečim kmečkim ljudstvom,
 da postane namesto učitelj in buditelj
 ljudstva — njega škodljivec in zapeljiv-
 vec. Kaj lahko je govoriti o težnjah
 kmečkemu stanu, saj jih je brez števila,
 ali druga reč je: pomagati. Kakor se
 vidi, se tudi g. Večerina zaveda tega,
 da ne bo nič pomagal, ker se zateka k
 samopomoči. Prav! Ali kje smo potem?
 Ali ne tam, kjer smo bili doslej? Saj
 vse, kar sploh imamo, kar smo sploh
 dosegli, smo dosegli le s samopomočjo!
 Saj nam ni dal nič do nič drage volje.
 Vse, kar imamo, imamo le po samopo-
 moči, često proti volji vlade in drugo-
 rodnih naših sovražnikov. Iz cele naše
 politične zgodovine gleda le samopomoč.
 S tem pa nočemo reči, da smo mi

morda proti kmeti organizaciji, proti
 organizirani samopomoči. Ne. Saj mi
 povdarjamo vedno moč organizacije in
 kličemo po organizaciji, ali taki, ki bi
 bila plodonosna, koristna, ne pa stran-
 karska. Večerini pa je pred vsem na
 tem, da bi ustanovil novo stranko
 na Krasu. To se prav jasno zrcali iz
 dopisov v »Edinosti«, (ki sicer sama
 tako rada priporoča sveto slovo!), vidi
 se to iz njegovega delovanja. Tega
 pa zavedni Kraševci ne smejo trpeti.
 To bi bilo le škodljivo. Kam pa bi
 prišli, če bi se delili na stranke in stran-
 čice ter se med seboj ruvali in pričkali?
 Organizacija in stranka — ta dva pojma
 se ne smeta premešavati. Stanovska,
 strokovna organizacija je na mestu;
 ali radi tega ni treba vsakemu stanu,
 vsaki stroki že svoje politične stranke.
 Kam pa pridemo? Kdor dela tako, ta
 razdira in ruje, ta je škodljivec.

Pri nas sta mogoči le dve stranki:
 ona je klerikalna, ta je stalna ter se
 nič ne spreminja, ker so posvečeni vo-
 ditelji njeni vedno jednaki, z enakimi
 cilji, na drugi strani pa se morajo zbrati
 v močno obrambo vsi svobodomiselnih
 življi, po napredku hrepeneči. To je
 napredna stranka.

Pri nas ni nikakega doktrinarnega
 »liberalizma«, to je le strašilo v glavah
 nekaterih ljudij, največ takih, ki nimajo
 jasnih ciljev pred seboj, često tudi ta-
 kih, katerim mrzi pravo narodno delo.
 O tem »liberalizmu« prihodnjč.

DOPISI.

iz Staregora. — Neverjetno ali resnica je,
 kar se godi v bližini Gorice, in kaj takega je
 mogoče le v naši blaženi Avstriji. V Rožni
 dolini pri »Tivolih«, deset minut od mesta, se
 nahaja poštna nabiralnica, koje lastnik in ob-
 enem tudi pismonoša je tamkajšnji mitničar.
 Mitničar in pismonoša, ta je lepa! Na poštno
 nabiralnico »Tivoli« prihaja mnogo raznih
 poštnih pošiljatev, katere včasih ležijo štirinajst

in še več dni na oknu nabiralnice. To je tudi
 razumljivo. Nobeden ne more zahtevati od
 mitničarja, da bi on raznašal pisma in druge
 pošiljatev, kajti tega mu prvič ne dopušča
 njegova mitničarska služba, drugič pa bi plača,
 katero prejema od c. kr. poštne urada kot
 lastnik poštne nabiralnice, ne zadoščala za
 podplate, katere bi porabil pri tem poslu.

Mitničar pošilja pošiljatev tudi po dru-
 gih osebah. Mnogokrat se pa pripeti, da se
 na ta način izgubijo pošiljatev, in na tak
 način morajo trpeti stranke čestokrat veliko
 škodo.

Vprašamo c. kr. poštne ravnateljstvo, ali
 so mu znane te in druge razmere, ki obstajajo
 v našem pozabljenem kraju. Ako ne, naj bi
 se napotil sam g. poštni ravnatelj do nas in
 prepričal bi se o resnici teh besed.

Še bolj sramotno pa je to, ako po-
 mislimo, da pripada poštna nabiralnica »Tivoli«
 pod mestno občino Gorica. Oni, ki bivajo v
 mestu, dobivajo trikrat na dan poštno poš-
 ljatve. Zakaj bi jih ne dobivali tudi mi, kaj
 nismo meščani, ne li plačujemo tudi mi mest-
 nih, deželnih in državnih doklad, kakor oni,
 ki stanujejo na Travniku.

Nebovprijoe krivice, ki se nam dogajajo
 po poštni nabiralnici, nas silijo do tega, da
 zahtevamo nujno, naj se ukrene vse potrebno
 v odpravo teh poštnih nedostatkov. Mi hočemo
 pismonošo, ki bo trikrat na dan raznašal
 pisma. Sploh je že naravno, da mitničar ne
 more biti obenem tudi pismonoša.

Več prizadetih.

iz Šmarj. — Narodna zavest mi ni do-
 puščala, da bi ostal doma 2. septembra, ampak
 silila me je k veselici v Šmarje. Sklenil sem
 že tedaj, da hočem nekoliko spregovoriti o
 tem dnevu, a čas mi ni do sedaj dopuščal,
 zato prihaja moje poročilo nekoliko pozno.

Z veseljem sem že nekaj dni pričakoval
 tega časa, in sedaj je tu, sedaj so pred nami
 naši igralci in vrli pevci tržaškega pevskega
 društva »Čitalnica«. Veselica se prične točno
 ob 4. uri. V vzvišenih, krasnih besedah po-
 zdravi gosp. Vekoslav Benko došle goste ter
 ob kratkem očrta nelogo bralnih in pevskih
 društev, kakor tudi dolžnosti vsakega narod-
 njaka, ter spodbuja v svojem govoru na skupno

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

XI.

Sodnik.

Citatelj se pač spominja, da je abbé Busoni ostal z Noirtierjem sam v mrliški sobi in da sta stavec in duhovnik stražila truplo mlade deklice.

Morda je abbéjevo krščansko opominjanje, morda njegovo ljubeznivo vedenje, morda njegova prepričevalna beseda vrnila staremu pogum: odkar je Noirtier govoril z duhovnikom, se je njegov strašni obup umaknil mirni resignaciji, ki je presenetila vsakega, kdor je poznal njegovo globoko ljubezen, ki jo je gojil do Valentine.

Odkar je umrla deklica, se gospod Villefort ni sešel s svojim očetom. V hiši so se prikazali novi obrazi: prišel je nov komornik zanj, nov sluga za Noirtierja. Dve novi ženski sta nastopili službo pri gospej Villefortovi. Vsi slugi, od vartarja do kuharja, so bili v tej prokleti hiši novi.

V dveh ali treh dneh so se imele pričeti porotne obravnavne, in Villefort je bil zaprt v svoj kabinet ter z groznično strastjo delal v zadevi Caderousovega morilca. Ta zadeva je kakor vsaka, v katero je bil zapleten grof Monte Cristo, vzbuja v pariškem svetu veliko pozornost. Dokazi niso bili čisto prepričevalni, ker jih je nekaj besed, napisanih od

umirajočega kaznjenca, ki je tožil svojega tovariša; lahko je bilo mogoče, da je storil to iz sovraštva ali maščevanja. Toda kraljev prokurator je bil trdno prepričan, da je Benedetto kriv. In to strašno prepričanje je bilo edino, kar je nekoliko pomirjalo njegovo razburjeno srce.

Obravnava se je torej pričela, kar je bila zasluga neumornega dela Villefortovega, ki je hotel s to zadevo otvoriti zasedanje porotnikov. Tudi se je moral zapreti pred svetom še bolj kakor sicer, da bi se ognil množici vprašanj, ki so prihajala nanj glede vstopnic k obravnavi.

Sicer pa je preteklo izza smrti uboge Valentine še tako malo časa, da se ni nihče čutil očetovi bolesti in temu, da je to bolest skušal pregnati z delom.

Samo enkrat, in sicer dan po Bertucciovem drugem obisku pri Andreju — bila je nedelja — je Villefort videl svojega očeta. Ves utrujen od dela, je šel kraljev prokurator na vrt ter je, zatopljen v temne misli, s svojo palčico pobijal večjim rastlinam glave in odštipaval zapoznele vrtnice, ki so s svojim bujnim in pestrim cvetjem budile spomine na minulo pomlad.

Več kakor dvakrat je šel že po istem drevoredu gori in doli, ko se njegove oči mehanično vpro na hišo, od koder je slišal hrupno igranje svojega sina, ki je nedeljo in ponedeljek vedno prebil pri svoji materi.

Ta trenotek zagleda pri odprtem oknu gospoda Noirtierja, ki so ga yabili k sebi gorki žarki poslavljajočega se solca ter je dal svoj stol primakniti k oknu. Zadaje jesenske cvetlice so že brstele pod njim na vrtu, in trte, ki so prerušale balkon, so že postajale rdeče.

Starčevo oko se je nepremično vpiralo v točko, ki je Villefort ni mogel videti popolnoma. Ta Noirtierjev pogled je bil tako sovražen, tako žareč in divji, da se njegov sin, ki je

poznal izraz tega mogočnega očesa, hoče prepričati, komu velja ta strašni pogled.

Pod lepo lipo, ki jo je dičilo rumeno listje in jej je nekaj listja že celo odpadlo, zagleda gospo Villefortovo, ki sedi s knjigo v roki. Zdajpazdaj prekine svoje čitanje, da se nasmehne svojemu sinu ter mu vrže nazaj žogo, katero je ta metal iz salona na vrt.

Villefort prebledi, ker spozna, kaj hoče reči stavec.

Noirtierjev pogled se je vpiral ves čas na isti predmet; toda naenkrat se obrne z žene na soproga; vendar ne izgubi svojega grozečega in temnega izraza.

Gospa Villefortova ne slutí ničesar od vsega tega. Vjela je Edvardovo žogo, katero naj bi ta odkupil s poljubom; vendar se da mali razbrzdaneč dojeti; materina ljubeznivost se mu ne zdi nikakor zadostno plačilo za njegov trud; končno se odloči, skoči skozi okno med cvetlice in steče k svoji materi, žareč od veselja in napore. Ta mu obriše potno čelo, pritisne nanj poljub in ga zopet izpusti, z žogo v eni in s polno pestjo bonbonov v drugi roki.

Villefort začuti, da ga vleče k sebi neodoljiva privlačna sila. Kakor ptič, začaran od kače, pobiti proti hiši, toda čim bolj se jej bliža, tem bolj grozeče in temno se vpira vanj Noirtierjev pogled, pekoč ga v dnu njegovéga srca. V tem pogledu je čital krvavo očitanje, združeno s strašno grožnjo. Ta hip se vpro Noirtierjeve oči proti nebu, kakor da hoče svojega sina spomniti pozabljene prisege.

„Prav je!“ odvrne Villefort z dvorišča, „prav je, gospod! Potrpíte še nekoliko! Kar sem rekel, je rečeno.“

Zdi se, da te besede Noirtierja pomirijo, kajti njegovo oči se vpro ravnodušno v drugo stran.

dele za narod, napredek in svobodo. Takoj po pozdravu nastopi pevsko društvo „Čitalnica“ s svojim moškim in mešanim zborom ter dovoli vse svoje točke z največjo sigurnostjo in v občo pohvalo. Njih prihod v Šmarje nam ne poide iz spomina; želimo si le, da bi nas še kedaj posetili. Na to se je pričela igra „Raztresenca“. V obče se mora reči, da se je vršila igra dobro ter tu pa tam vzbujala cele salve smeha, kar je najboljši dokaz dobrega igranja in zadovoljnosti občinstva. Videlo se je, da so se morali cenj. g. „Milka“, major in stotnik precej potruditi, za kar se izreka vsem čast in hvala za njih požrtvovalnost, a še posebno g. Ivanki Furlan, ki je morala prihajati tako od daleč k skupnim vajam. Videlo se je, kakor da bi bilo po omenjeni igri konec vsega, a kar naenkrat se dvigne zavesa in oyo ti, stoji tu ves raztrgan, razcapan, v potlačenem klobuku, v čevljih, iz katerih gleda palec „ta pjan študent“, ki skuša že v itak poln želodec stlačiti še nekoliko kilogramov smeha. In res, posrečilo se mu je; dosegel je, kar je bilo treba.

Po dokončanem petju in igri se začnejo pari veselo vrteti.

K veselici je prišlo iz okolice in drugih krajev obilo občinstva, a vendar nekaj se mora reči, če ravno nekaterim v neljubo.

V XX. stoletju smo in še ne razumejo naši ljudje, za kaj se gre pri takšnih narodnih veseljih. Človeku kar mozeg pretresa, ko vidi, da toliko občinstva raje kot bi se udeležilo igre zunaj popiva in vpije. Dragi! to ni lepo, da je nekaterim več prenapoljen želodec nego pa narodna stvar. Res je, da je rekel neki slovenski pisatelj: „lačen želodec ni naroden“, a toliko časa se da že prestati.

Podpirati in širiti narodnost, bodi sveta naioga vsakega narodnjaka, „ker ne samo, kar velava mu stan, ampak kar more, to mož je storiti dolžan“, pravi S. Gregorčič. Torej prihodnjic vsi k veselici; pokažimo, da nas je beseda dovolj prijetla!

Marijino Celje. — Nam Idercem se godi od strani škofije velika krivica. Vzeli so nam gospoda, ki smo ga vsi brez izjeme ljubili. Nič ni pomagalo, iti je moral od nas, pa čeprav ni bilo za to nobenega vzroka. Kjer komandirajo zahrbtnježi, tam ni pravice. Mi ne maramo takega, ki nima srca za ljudstvo. Sedaj pa nas hočejo brez duhovna pustiti — za kazen. Bomo videli, ali je še kje pravica na svetu. Kaj bo iz tega? Še kesali se bodo, če bodo nam nagajali.

Drugega duhovna zahtevamo, ne takih zdražbarjev, ki sejejo le prepir.

Ob tej priliki povemo še, da zapotoški nima drugega dela, da toži ljudi po kanclijah. Malo naj vest spraša, kako je s tisto — že ve, kaj mislimo.

Velik shod v Trstu.

V nedeljo se je vršil javni shod političnega društva „Edinost“ v Trstu v „Narodnem domu“. Shod je bil dobro obiskan.

Villefort si s silo odpne svojo sukajo, kajti misli, da se zadušil, položi svojo mrtvaško blede roko na znojno čelo in se vrne v svoj kabinet.

Noč je bila hladna in mirna; v tej hiši so vsi legli in spali kakor vedno. Samo gospod Villefort je bdel kakor vedno, kajti običajno je vedno še delal, ko je druge že davno objelo sladko spanje. Še enkrat je prečital in premislil izjave prič ter spopolnil svojo obtožnico, ki je bila ena najzvrstnejših, kar jih je sploh kdaj napisal.

V ponedeljek zjutraj se je imelo pričeti zasedanje porotnikov. Bleda, medla luč se je vtila skozi zaveso v sobo in osvetlila papir na pisalni mizi. Prokuratorjeva svetilka je zaplapolala in ugasnila. Villefort je med tem trenotek spal. Za hip se zbudi; njegovi prsti so bili mokri, kakor da so omočeni s krvjo.

Stopivši k oknu, je odpre. Oranže so širile okoli sebe sladke in sveže jutrajše vonje; nad znano nam njivo, zarastlo z meteliko, se je dvignil škrlanec in zvrgolet Stvarniku svoj jasni jutranji spev.

Vlažni jutranji zrak ohladi vroče Villefortovo čelo in osveži njegov spomin.

„Torej danes,“ pravi, „danes ima zadeti zločinca roka sodnikova.“

Njegov pogled nehote prične iskati Noirtierjevega okna. Zavesa je bila spuščena.

In vendar mu stoji podoba njegovega očeta tako živo pred očmi, da mu je, kakor da vidi skozi zaprto okno preteč izraz njegovega obličja.

„Da,“ zašepete, „da, bodi brez skrbi!“

Glava se mu skloni na prsi; nekolkokrat gre po svojem kabinetu gori in doli, nato omahne na svojo posteljo, ne da bi spal, ampak da bi si odpočilo njegovo telo, ki je vesled dela in mraza otrpnilo do mozga.

Polagoma se zbudi vse v hiši. Villefort sliši vedno živahnejše gibanje, vrata se odpirajo in zapirajo, začuje se zvonec

Predsedoval je dr. Slavik. Govorili so dr. Rybář, koroški poslanec Grafenauer, Maudić, soc. demokrat Milost.

Dr. Rybář je govoril o prvi točki dnevnega reda: Volilna reforma in Koroška.

Iz govora dr. Rybářa navajamo to-le:

„Z veseljem smo pozdravili idejo splošne in enake volilne pravice, ker smo upali, da se bode sedaj tudi nam rezal kruh enako kakor drugim narodom. No velik moment je našel majhne ljudi. (Klici: Same katoliške barabe, ne pa Slovencev.) Ta moment, ki bi nas bil moral najti složne in vnete za blagor celokupnega slov. naroda, je našel ljudi, ki o važnosti tega momenta niti pojma nimajo, je našel poslance, ki se niso hoteli med seboj sporazumeti niti o tej priložnosti, ko so se sporazumeli celo Nemci, ki so razdeljeni na 8 ali celo na 9 strank.“

Postopanje teh posl. je bilo naravnost nezaslišano, neodpustljivo. (Klici: falotsko in izdajalsko. Proč z njimi.) Klerikalci imajo vodstvo v rokah, so tedaj v prvi vrsti odgovorni. Ne samo, da se klerikalci niso hoteli sporazumeti (Klici: Fej Šustersič, fej Žlindra) z liberalci glede enotnega nastopa, oni se sploh med seboj niso posvetovali o korakih, ki jih imajo storiti. Tako vsaj se nam zatrjuje od mnogih strani. Oni se tudi niso informirali o razmerah v posameznih kronovinah. (Klici: Šustersič je izdajalec. Le imenujte ga!) Ne pripravljeni, neinformirani, tako so naši poslanci (Klici: Šustersič jih je „farbal“, lump, proč z njim) pristopili k temu važnemu prašanju. Mi Tržačani se imamo zahvaliti le ljubeznivosti in vestnosti poslanca Spintiča, da nam niso slov. poslanci (Klici: Kdo? Žlindra, izdajalska) popolnoma pokvarili razdelitve okrajev. Korošci pa, ki so bili tudi brez zastopnika kakor mi, niso našli milosti pri nasprotnikih in tudi ne pri naših poslancih.

Mesto kruha, ki jim ga je imela prinesiti volilna reforma, dobijo kamen. (Klici: vsled rimskih izdajic.) In ni torej čudo, če vsi obmejni Slovenci proti taki volilni reformi najodločneje protestirajo. Jaz sem na shodu socijalnih demokratov izjavil, da ne smemo na to gledati, ali dobimo enega poslanca več ali manj, da ne smemo radi tega ovirati uresnitvenja res velike ideje splošne in enake volilne pravice.

Na tem stališču stojim še danes in stojim menda ogromna večina obmejnih Slovencev. Mi gotovo ne bi sitnosti delali, tudi če ne bi bili Štajerci vdobili sedmega mandata, ali če bi Kranjcem vzeli en mandat, saj bomo najbrž morali potrpeti nečuvno krivico, ki se godi Primorcem s tem, da se je žalibog v sporazumu z našimi poslanci, istrskim in goriskim Lahom dalo po en mandat več, akoravno do tega nimajo niti najmanjše pravice in se je s tem spremenilo razmerje glasov na očito našo škodo. Ne moremo pa molčati, če se 120.000 Slovencev izroča na milost in nemilost najhujšim nasprotnikom, če se eno celo slovensko kronovino hoče pustiti brez zastopstva. Ne moremo mirno gledati, da se na Ko-

roškem z volilno reformo slovenski živelj kratko in malo ubije.

Nato poda govornik natančne statistične podatke glede koroške dežele in njenega prebivalstva.

Govornik popisuje na to postopanje vlade pri razdelitvi okrajev. Izmed 122.354 Slovencev pride po vladnem načrtu sploh samo 31.000, ki bivajo v okrajih Pliberk - Železna Kapla-Dobrlaves - Borovlje, v položaj izvoliti Slovence za poslance, dočim je vsem ostalim za vedno vzet in oropan vsak up na lastnega, slovenskega zastopnika. In namesto da bi dobili, če ne tri, vsaj dva poslance v zmislu načrta in volilnih okrajev, kakor jih zahtevajo z vso pravico koroški Slovenci, odkazalo se jim je samo en mandat, ki je pa vse prej nego siguren za Slovence. Kajti tudi v tem volilnem okraju (Pliberk - Železna Kapla-Dobrlaves - Borovlje,) so pustili mesta in trge v volilnem „slovenskem“ okraju. Ker so ta mesta brlogi največje nemške zagrizenosti in ker imajo mesta s svojimi industrijalnimi podjetji velik vpliv na okolico in na prebivalstvo na deželi, je jasno, da bodo ta nemškutarska gnezda napela vse moči v boju za zmago v edinem takozvanem slovenskem okraju.“

Nato je prečital nastopni resoluciji:

„1. Tržaški Slovenci zbrani, na shodu dne 23. septembra 1906., izrekajo svoje žive simpatije koroškim Slovencev in njihovim nevstrašenim voditeljem ter obsoja krivične napade na njihovo rodoljubno delovanje.“

2. Obžaluje dosedanjo popustljivost Slovenske Zveze glede vitalnih interesov koroških Slovencev, poziva shod vse jugoslovanske poslance, naj z vsemi dopustnimi sredstvi izposlujejo tem našim, zanemarjenim rojakom tako razdelitev volilnih okrajev, ki tudi njim, tretjini vsega koroškega prebivalstva, omogoči primeren zastop v državnem zboru.“

Nato je dal predsednik shoda dr. Slavik besedo koroškemu poslancu Grafenauerju, ki ga je občinstvo s frenetičnimi, več minut trajajočimi klici nadušeno pozdravljalo. Najprej se je govornik zahvalil političnemu društvu „Edinost“, da je sklicalo shod v prid koroških Slovencev, potem pa številnim zborovalcem, ki so prišli na ta shod. Govornik je očrtal postopanje slovenskih poslancev v stvari volilne reforme ter pojasnjeval politične razmere na Koroškem. Viharni „živio“-klici so zopet zagrmeli po dvorani, ko je govornik dovršil svoj govor.

Gosp. Josip Mandič, živahno pozdravljen, je govoril o drugi točki dnevnega reda: „Sprememba volilnih okrajev in dvetretjinska večina“ ter na koncu stavil nastopno resolucijo:

„Tržaški Slovenci, zbrani na javnem shodu dne 23. septembra 1906., zahtevamo najodločneje od vseh slovenskih poslancev, naj z vsemi možnimi sredstvi parlamentarnega boja, — in naj bi bilo tudi z obstrukcijo, preprečijo vsprejem po koaliranih Nemcih za-

htevane dvetretjinske večine pri spremembi volilnih okrajev.“

Soc. demokrat Milost je govoril v glavnem proti obstrukciji. Resolucije so bile sprejete proti glasovom soc. demokratov.

Domače in razne novice.

Poroka. — Včeraj se je poročil gospod Lucijan Kovačič, c. kr. poštar pri Sv. Luciji, z gospodično Emo Bozzinijevo iz Gorice. Vse najbolje!

Aka. fer. društvo „Adrija“ priredi 29. t. m. ob 8. uri zvečer v Nabrežini v prostorih klesarskega društva poljudno predavanje: „Kritika današnjih gospodarskih razmer z gospodarskega in socijalnega stališča“. (Predava P. Medvešek).

Akad. fer. društvo „Adrija“ si je izvolilo na občnem zboru dne 24. t. m. sledeči novi odbor: Radoslav Hrobat, pravnik, predsednik; Maks Abram, pravnik, podpreds.; Leopold Bobič, pravnik, tajnik; Rihard Faninger, pravnik, blagajnik; Rudolf Komel, pravnik, gospodar; Fran Cigoj, pravnik, in Milan Bogataj, pravnik, namestnika; Fran Malnič, pravnik, in Jožef Kenda, agronom, preglednika.

Imenovan je gospod Ferdinand Perhavec, c. kr. višji oficijal pri c. kr. deželni sodnji v Trstu, ravnateljem pomožnih uradov pri c. kr. višji deželni sodnji v Trstu.

Notarjem v Tolminu je imenovan notarski kandidat v Červinjanu dr. Feliks pl. Fabris.

Javen shod v Cerknem. — Cerklijski rodoljubi so sklicali javen shod, ki bo prihodnje nedeljo 30. t. m. ob 2. popoldne v prostorih gospoda Petra Jurmana. — Dnevni red: 1. Občinsko gospodarstvo. — 2. Železnica Idrija-Sv. Lucija. — 3. Kaj hočemo?

Ni dvoma, da bo ta shod prav živahen. Pričakovati je obile udeležbe.

Na mesni višji realki v Idriji je letos 225 dijakov. V prvi razred jih je vstopilo 49. V 6. razredu jih je 21.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela od 1. do 31. avgusta t. l. tele dohodke: darovi skazani v časopisih 905 K 13 v, prispevki družnic 1125 K 62 v, celjska moška in ženska podružnica 1000 K, darovi raznih društev, posojilnic itd. 66 K 31 v, razni darovi 414 K 86 v, dohodki veselice 190 K. Skupaj 3701 K 92 v.

Nemški brivec v Gorici. — V Pokopališčni ulici se je nastanil neki nemški brivec. Pravi, da so ga poklicali v Gorico nemški uradniki državne železnice ter mu poskrbeli prostor blizu postaje.

Med brivci v Gorici je vzbudilo to splošno ogorčenje. In po pravici. Kajti v Gorici je obilo prav dobrih brivcev za gospodo in druge sloje.

Laški „caporioni“ vedno ljubimkajo z Nemci ter jih imajo jako v čislih. In Nemci jim plačujejo — žal tako, da so oškodovani ubogi obrtniki.

gospo Villefortove, in Edvard priskače iz svoje sobe z veselim vriskom, kakor je to lastno otrokom njegove starosti.

Villefort pozvoni. Njegov komornik vstopi ter mu prinese časnike in čašo čokolade.

„Kaj prinašate?“ vpraša Villefort.

„Čašo čokolade.“

„Saj nisem ničesar naročil. Kdo skrbi za me tako?“

„Milostljiva gospa je menila, da ima gospod danes mnogo govornikov in se mora okrepčati.“

In sluga postavi zlato čašo na majhno, s papirjem pokrito mizo ter odide.

Villefort gleda čašo trenotek s temnim dvomom, nato jo pograbi in izprazni v dušku, ne da bi odstajil. Bilo je skoro, kakor da upa, da bo ta pijača smrtonosna in ga torej oprosti dolžnosti, katero izvršiti mu je bilo težje kakor umreti. Nato hodi zopet po kabinetu gori in doli, smehljaje se z izrazom, ki bi bil prestrašil vsakega, ki bi ga bil videl.

Čokolada ni bila zastrupljena, in gospod Villefort ne začuti ničesar.

Ura zajutreka bije, a gospod Villefort ne odide v obednico. Komornik vstopi v kabinet.

„Milostiva gospa obvešča gospoda,“ pravi, „da je ura pravkar bila enajst in da se ob dvanajstih prične seja.“

„Prav,“ pravi Villefort. In naprej?“

„Milostiva gospa se je oblekla. Čisto pripravljena je in želi vedeti, če gospoda spremlja.“

„Kam?“

„V justično palačo.“

„Toda zakaj?“

„Milostiva gospa pravi, da bi rada prisostvovala tej seji.“

„Ah,“ pravi Villefort, skoro prestrašen, „to si želi!“

Sluga stopi korak nazaj in pravi:

„Če gospod želi oditi sam, sporočim to milostivi gospej.“

Villefort trenotek ne odgovori in si gladi svojo kakor ebenovina črna brado,

„Recite milostivi gospej,“ odvrne končno, „da želim ž njo govoriti in jo prosim, naj me počaka v svoji sobi.“

„Da, gospod.“

„Potem se vrnite, da me obrijete in oblečete.“

„Tako.“

Komornik izgine, a se za nekaj trenotkov vrne, obrije Villeforta in ga obleče črno.

Ko konča delo, pravi:

„Milostiva gospa je čisto pripravljena in pričakuje gospoda.“

„Tako grem k nji.“

In Villefort odide z akti pod pazduho in s klobukom v roki proti sobi svoje žene.

Pred vrati trenotek postoji in si obriše z robcem znojno čelo. Nato odpre vrata.

Gospa Villefortova je sedela na otomani in nestrpno listala žurnale in brošure, pri katerih si je Edvard dovolil veseljje, da jih je raztrgal, še predno jih je imela mati čas čitati. Bila je oblečena za odhod. Klobuk je ležal poleg nje, in oblečila je rokavice.

„Ah, tukaj ste, gospod,“ pravi s svojimi mirnim glasom. „Moj Bog, kako ste blede, gospod! Gotovo ste zopet dežali celo noč? Zakaj niste prišli k zajutreku? Torej ali me hočete vzeti s seboj, ali naj grem sama z Edvardom?“

Gospa Villefortova je na ta mnoga vprašanja gotovo pričakovala mnogih odgovorov. Toda na vsa ta vprašanja ostane gospod Villefort hladen in nem kakor kip.

„Edvard,“ pravi nato in se ozre v svojega sina z ukazujočim pogledom, „pojdi se igrat v salon, kajti govoriti moram s svojo materjo na samem.“

Vidé to mrzlo vedenje in ta resolutni ton, gospa Villefortova zatrepeta.

Edvard dvigne oči in pogleda svojo mater. Ker mu ta ne ponovi Villefortovega povelja, naprej lomljuje glave svinčnim vojakom.

Pravijo, da ima zagotavljenih oni nemški brivec 100 abonentov.

Laški meščani-obrniki naj bi vendar enkrat pošteno obračunali s tisto bedasto političko goriškega magistrata.

Zrelostna izpita so prestali v jesenskem terminu na gimnaziju: Josip Povšič, Danijel Komavli, Anton Petelin, Ferd. Prinzig, A. Pirat in A. J. J. J. J. J.

Veselicca na Mirenski cesti. — „Bralno in pevsko društvo Št. Andrež“ priredi v nedeljo 30. t. m. svojo običajno jesensko veselico, in sicer na Mirenski cesti tik to pničarske vojašnice v gostilni pri Makucu s sledečim vsporedom: 1. Fučik: „Triglav“, korac, svira voj. godba. 2. Ferjančič: „Oj slovenska zemljica“, poje moški zbor. 3. Parma: „Pozdrav z Gorenjskega“, valček, svira voj. godba. 4. Vilhar: „Poljetni zvuci“, poje mešan zbor društva „Nada“ iz Sovodenj, 5. Offenbach: „Hoffmannove pripovedke“, svira godba. 6. Hajdrih, „Morje Adrijansko“, poje moški zbor. 7. Vilhar: „Slovo“, poje bralno in podp. društvo iz Gorice s spremljevanjem orkestra. 8. Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“, svira voj. godba. 9. Ksaverij Andrejev: „Rusofil“, šaloigra v enem dejanju. 10. „Paradna straža“ iz Sovodenj. 11. Javni ples. — Ker se vrši veselica tako rekoč na pragu mesta, se je nadejati mnoge udeležbe tudi od strani meščanov. Torej v nedeljo vsi v Št. Andrež!

Trgovski in obrtni shod. — Trgovsko in obrtno društvo za Goriško priredi dne 14. oktobra t. l. v Tolminu shod trgovcev in obrtnikov. Shod ima v prvi vrsti namen, obuditi med trgovci in obrtniki stanovsko zavest ter pridobiti trgovce in obrtnike za enotno stanovsko organizacijo. Razpravljalo se bode pa tudi o potrebi slovenske velike trgovine s špacerijskim in kolonialnim blagom v Gorici. Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani se udeleži tega shoda po odposlancih. Odbornik društva „Merkur“ g. Karel Meglič bode na shodu govoril o potrebi in koristih stanovske organizacije za trgovce in obrtnike. Želeli je, da se te važne prireditve udeleži kar največ slovenskih trgovcev in obrtnikov, po otvoritvi nove železnice je tudi ljubljanskim trgovcem in obrtnikom mogoče opraviti pot v enem dnevu.

Prihodnje poročno zasedanje v Gorici je naznanjeno po mestu na lepkih samo v laškem jeziku. Podpisan je predsednik višje sodnije v Trstu. Že navaden takt bi zahteval, da se razglasi kaj takega v jezikih, ki sta običajna v Gorici, in pričakovati bi pač smeli, da se ne poniža sodnija, pri kateri moramo iskati najvišjo potenco pravice, na stališče goriškega magistrata, ki dosledno prezira in žali meščane slovenske narodnosti. Samolaško naznanilo od strani sodnije je izzivanje Slovencev v mestu, in nikakor nas ni volja, trpeti kaj takega od sodne oblasti. Zato zahtevamo tudi slovensko naznanilo. — Sodnija bi pač morala v svoji prihodnosti že sama priti do tega, da bi razglasila take reči tudi v slovenskem jeziku — ali pri nas je že tako, da se moramo boriti

za vsak košček pravice našega jezika posebej. Treba bo najbrže celo interpelacije v državnem zboru, da spoznajo naše sodnije potrebo slovenskega razglasila.

Kolesarsko društvo „Gorica“ priredi v soboto ob 8 1/2 zvečer pri „Zlatem jelenu“ v društveni sobi zabaven večer. Ob tej priliki se razdeli dirkačim darila z zadnje dirke.

Konkurenca lurski vodi. — Ustanovila se je družba „International River Jordan Water Company“. Ta družba bo zajemala vodo iz Jordana, jo spravljala v sodih v Severno Ameriko, tam jo denejo lepo v steklene ter razpošiljajo po svetu. Pač nevarna konkurenca lurski vodi, in utegne se zgoditi, da pride ljubljanski Smolnikar s svojo lursko vodo v konkurz. — Uspehi vode iz Jordana bodo seveda taki, kakoršni so oni vode iz Lurda.

Higijena krog svetogorskega svetišča. — Pišejo nam: O higijeni v cerkvi se je govorilo pred kratkim v „Soči“ — naj spregovorim jaz o higijeni okoli cerkve, in sicer okoli svetišča na Sveti gori. To svetišče ima krog in krog vrsto nesnažnih stranišč, ki razširjajo grozen smrad, da se človeku kar želodec obrača. Mislimo si romarja, kateri pride peš iz daljnega kraja, tešče in utrujen na božjo pot ter mu vdari v nos ta kuga kot prvi pozdrav Svete gore. Posebno na severni strani od obeh strani so stranišča v takem stanu, da se človek istih niti v sili ne more posluževati. Koliko tisočev ljudi roma skozi celo leto na Sveto goro, in vsi ti se morajo do sitega navžiti tega smradu iz stranišč, namesto svežega gorskega zraka, ter morajo opravljati telesno potrebo po vseh kotih — celo korak oddaljeno od cerkve, ker ni snažnih stranišč, kamor bi človek lahko stopil. — Nekateri posebno pobožni romarji morda mislijo, da sta neznošen smrad in neudobnost spojena z romarsko pobožnostjo ter jim Mati božja za to vpiše par sto dni odpustkov na dobro! — Res neverjetno, da uprava svetogorskega svetišča pray nič ne skrbi za snago krog cerkve. Koliko denarja nanosi ubogo ljudstvo dan na dan cerkvi za maše in razne druge „namene“! V cerkvi imajo nalašč nastavljenega patra, kateri ne opravlja drugega nego vknjižuje ta verski davek. Toliko obzira pa nimajo do romarjev, da bi jim privoščili čedna stranišča. To je smrad po Sveti gori, da je skandal. Toliko so govorili na katoliškem v Ljubljani o higijeni, ali da bi skrbeli za higijeno tam, kjer so poklicani oni v tako skrb, o tega pa ne! Ali čakajo morda, da naredi Mati božja svetogorska čudež ter se sama oprusti smradu? Kako le morejo živeti patri v takem zduhu!

Poklicana pa je tu posvetna oblast, da ukrene, kar potrebno, da namreč vse sčistijo ter se drže higijene pobožni patri, dotle pa naj se prepove romanje na Sveto goro iz zdravstvenih ozirov.

Božja pot in politika. — Na Ogrskem se nahaja na meji proti Avstriji božja pot Eisenstadt, kamor prihaja vsako leto vse polno avstrijskih romarjev. Letos pa ni bilo nobenega, ker je napovedal bojkot Materi božji v Eisenstadtu sam dunajski župan Lueger. On je sovražnik Ogrom v politiki, zato pa tudi ne

čisla Matere božje na Ogrskem. — Duhovščina v škofiji Rab, kamor spada Eisenstadt, pa ni sprejela kar mirno Luegerjevega bojkota, ma: eč je začela z agitacijo, da naj Ogri bojkotirajo avstrijska božja pota, zlasti Marijino-celjsko. Zgodilo se je to z uspehom. Nobenega ni bilo z Ogrskega na imenovano božjo pot. In tako mora biti sedaj dobra romarjem v prizadetih deželah domača. Mati božja; poprej ni bila dobra, so morali hoditi drugam tožiti jej svoje bolečine in darovati kaj v „dobre namene“.

Italijansko Alojzjevišče v Gorici ima podobo bolj kaki norišnici, nego kulturnemu zavodu. Dečki so tako razposajeni, se derejo in rujevejo ves dan do pozne ure v večer. Po osmi uri zvečer kvarijo drugače sicer lepe pesmi, na čelu jim tuli neki medvedov glas; načelniki jim pustijo delati, karkoli hočejo, tako, da sosedje nimajo miru ne po dnevi ne zvečer. Zadnji čas je, da to neha.

Prizadeti. Veselicca „Slovenske Čitalnice“ v Dol. Vrtojbi. — Smola, katera je preganjala „Slovensko Čitalnico“ prejšnjo nedeljo, da je morala veselico odložiti za en teden, se je zopet pojavila to nedeljo tako, da se je zamogla vršiti le polovica vsporeda. Potem je pregnala ploha na veseliciem prostoru zbrano občinstvo pod streho. Čitalnični tamburaški zbor je udarjal „Iz slovenskih planin“. Ta zbor steje komaj eno leto, in nikdo si ni mislil, da izvrši v tako kratkem času tako težavno delo. Mesto pevskega društva „Podgore“ so nastopili „Zvezdaši“ iz Sovodenj, kateri so zapeli skladbo „Cigani“. Peli so sicer dobro, toda tenor solo je bil nekoliko prešibak. Udarjali so še tamburaši iz „Št. Andreža“, zapel je še dobro polni zbor iz Gor. Vrtojbe in živahne veselice je bil prehitri konec. Vršil se je potem ples. Udeležba je bila toliko, da so stroški kriti.

Pete maše. — Pete maše so drage, ali ljudje so tako pametni, da plačujejo vedno več petih maš. V časih pride prav na čuden način do pete maše. Neka ženska je prišla pred kratkim v bližnji okolicianski vasi prosit v štacuno, naj jej dajo za Božjo voljo moke za kruh, ker da nima nič, in otroci, katerih ima 6, so lačni. Prosila je moke — zaslužek moža je dala pa za peto mašo po ranjkem tustu, ki jej ni zapustil čisto nič pramoženja, je za maše si je izgovoril 32 K zase in še za svojo rajnko ženo, ki je že 30 let pod zemljo. „Nevesta“ je še poznala ni — pa daje denar za maše.

Vse dni celega tedna so v oni vasi večsah pete maše. Včasih so bile le 1 ali k večjemu 2 na teden. Pozneje pa se je vteplo ljudem v glavo, da plačujejo kar za vsak dan pete maše, po 5 — 6 K. Koliko to znese na leto?! Duhovniki postajajo bogataši, ljudje pa berači. Slučaj one žene govori jasno.

In duhovnika ni nič sram vzeti denar od take uboge reve za ljudi, ki so še zdavnaj umrli! To, to je tudi velika kmetska hiba, da polni črno malho s takimi nepotrebnimi izdatki. Živeti je treba pametno in pošteno, kaj maše!

Kmet naj nemško govori! — Poroča se nam, da je železniški uradnik v Hudijužni zahteval od nekega kmeta, naj govori na postaji ž njim — nemško. Če je res, je pač to višek nesramnosti. Stvar preiščemo še natančneje, ker nočemo trpeti, da bi se tako postopalo z našim kmetom od strani državnih železniških uslužbencev!

Odšel je iz Gorice monsgr. Alpi, profesor v tukajšnjem osrednjem semenišču in mnogoletni urednik klerikalnega lista „L'Eco“. Alpi je bil v Gorici izza svojih mladih let. Vstopil je sedaj v red jezuitov ter odšel v Italijo, ki je njegova domovina, Alpi ima 61 let.

Sodniškega slugo v Gorici J. Lutmana, Laha, toži nekdo radi razžaljenja časti, ker ga je zmerjal s — „porco di ščavo“.

O razpravi sporočimo. Nesreča na kolodvoru v Jesenicah. — Na jeseniškem kolodvoru je v ponedeljek povozil vlak železniškega uslužbenca Prosenca. Bil je takoj mrtev.

Katoliški župan. — V sobotni številki je bil opisan zopet enkrat v dopisu iz rihemberske občine tamkajšnji župan Pavlica. Mož je tako neroden in malopriden, da je naravnost skandal za Rihemberg, da ima takega župana. Toda Pavlica, oče goriškega dohtarja Pavlice, velja za „katoliškega“ župana, čeprav uganja reči, katerih bi se vsak moč sranoval, in čeprav plešejo in godejo v njegovi krčmi ves sveti postni čas. „Katoliški“ mož je — ker je slepo udan nuncem, ki nič ne vidijo njegovih slabih stranih, da je le njihovo politično orodje. Kadar pride nadškof in knez v Rihemberg, ne bode priporočal, naj volijo katoliškega župana, ker ga že imajo. Se pač vidi, kaj umejo črni politiki pod besedo „katoliški“ in koga smatrajo za katoliškega moža. — Če bodo tako nadaljevali, bo izraz „katoliški“ kmalu razžaljenje in psovka za poštenega človeka!

Za dobre namene ne more papež ničesar storiti — tako poroča centralni poročevalni biro avstrijske katoliške duhovščine. Kar dobi papež, porabi za se in za svojo gardo. Tako pravijo. — Seveda ne more storiti ničesar v dobre namene — ker ima samo 6 milijonov na leto!

In Quisca kelne Čitalnica. — Tako je zapisala poštarica v Kojskem na pismo, katero je vrnila v Gorico. Ali ni mogla napisati po slovensko? Zahtevamo, da se v prihodnje v takih slučajih poslužuje slovenskega jezika. — Potem pa: Kojsko je Kojsko in ne Quisca, in radi nemškutarke poštarice slovensko Kojsko še ni dvojezična vas!

Županstvo naj stori korake, da pride proč s poštnega pečata laška spaka „Quisca“!

Pelagrolški kongres se vrši v Milanu. Na ta kongres je šel tudi furlanski državni poslanec Antonelli.

Mesto sodnega slugo je razpisano pri tukajšnji c. kr. okrožni sodnji. Mesto pritiče potrebo kvalifikovanemu Slovcu. Prošnje je vložiti do 4. nov. t. l. pri okrožni sodnji v Gorici.

„Edvard,“ zakriči gospod Villefort tako ostro, da otrok skoči s preproge, „ali ne slišiš? Pojdi!“
Otrok, ki ni bil navajen takega ravnanja, ves prebledi; toda težko je reči, ali od jeze, ali od strahu.
Njegov oče stopi k njemu, ga prime za roko in poljubi na čelo.
„Pojdi, dete,“ pravi, „pojdi!“
Edvard odide.
Gospod Villefort gre k vratom in jih zaklene za njim.
„Moj Bog, kaj vendar je?“ pravi mlada žena preplašena in zvedavo pogleda svojega moža.
„Madame, kje imate spravljene strup, katerega se navadno poslužujete?“ pravi prokurator počasi in ostro ter stopi med svojo ženo in med vrata.
Hripav, zamolkel glas, niti krik, niti vzdih, se izvije iz prsij mlade žene, ki prebledi kakor smrt.
„Gospod,“ pravi, „jaz — jaz vas ne razumem.“
In onemogla omahne na zofo.
„Vprašam vas,“ nadalje Villefort s čisto mirnim glasom, „prašam vas, kje imate navadno spravljene strup, s katerim ste umorili svojega tasta, gospoda de Saint-Méran, moje taščo, Barroisa in mojo hčerko Valentino.“
„Ah, gospod,“ vsklikne gospa Villefortova in sklene svoje roke, „kaj pravite?“
„Ne izprašujete, ampak odgovarjajte!“
„Komu? Sodniku ali soprogu?“ zajecija gospa Villefortova.
„Sodniku, milostiva, sodniku!“
Pogled na blede ženo, na njen preplašeni pogled in trepetajoče telo je nudil strašen prizor.
„Ah, gospod...“ zajecija, „ah, gospod...“
To je vse.
„Vi ne odgovorite, milostiva?“ vsklikne strušni izpraševalec.
Nato pristavi s smehljajem, ki je bil strašnejši nego njegova jeza:

Vsekakor pa je res, da ne tajite.“
Mlada žena se zgane.
„In nemogoče vam je tajiti,“ nadaljuje Villefort in iztegne svojo roko proti nji, kakor da jo hoče zgrabiti v imenu postave. „Te različne zločine ste izvršili z najbrezstidnejšo ročnostjo, katera pa je varala samo one, ki so vas ljubili. Odkar je umrla gospa de Saint-Méran, sem vedel, da živi v moji hiši morilec; povedal mi je gospod d'Avrigny. Po Barroisovi smrti sem — Bog mi odpusti — nekoga sumil, in sicer angeljsko bitje! Toda po Valentinini smrti mi ne ostaja noben dvom več, milostiva, in sicer ne samo meni, ampak tudi drugim ne. Dve osebi vesta za vaš zločin, mnogi slutijo, da ste vi morilka, in vse pride v javnost. In kakor sem vam pravkar rekel, milostiva, ne govorim z vami kot soprogo, ampak kot sodnik!“
Mlada žena zakrije svoj obraz z rokami.
„O gospod,“ zajecija, „prosim vas, ne verujte dozdevanju!“
„Ali ste strahopetna?“ vsklikne Villefort prezirljivo. „Da, res, vedno sem opažal, da so zastrupljenci strahopetni. Ali ste strahopetni tudi vi, ki ste imeli toliko strašnega poguma, da ste gledali, kako umirajo pred vašimi očmi dva starca in lepa mlada deklica?“
„Gospod, gospod!“
„Ali ste strahopetni vi,“ nadaljuje Villefort v rastočem razburjenju, „vi, ki ste prisostovali tako mnogim smrtnim bojem, ki ste kovali tako peklenke naklepe in s čudovito izurjenostjo in vspešnostjo pripravljali smrtonosne pijače? Ali ste vi, ki ste računili tako izvrstno, čisto pozabili računiti s tem, da se vaš zločin lahko izve? O, to je nemogoče, in gotovo ste pripravili za se strup, ki je milejši, a umori še mnogo hitreje, da oddete v tem slučaju kazni, ki bi vas čakala. O, to ste storili, ali ni res?“
Gospa Villefortova vije roke in se zgrudi na kolena.
„Dobro vem,“ pravi prokurator, „dobro vem, da priznavate, toda priznanje pred sodnikom in v poslednjem hipu, ko ni več mogoče tajiti, kazni ne olajša.“

„Kazni!“ reče gospa Villefortova. „Kazni, gospod? Že drugič ste izgovorili to besedo!“
„Gotovo. In ali vi, ki ste štirikrat kriva, mislite, da ji ubežite? Ali morda mislite, da ubežite kazni zato, ker ste žena onega, ki kazni določa? Ne, milostiva; rablju vsakega zastrupljalca, in naj bo kdorkoli, če ni bil, kakor sem vam pravkar rekel, tako previden, da je prihranil tudi za se nekaj kapljic svojega smrtonosnega strupa.“
Gospa Villefortova strašno zakriči; grozen strah spači njen obraz.
„O, ne bojte se rabljeve roke, milostiva,“ pravi kraljev prokurator; „nočem vas onečastiti, kajti na ta način bi onečastil tudi samega sebe; ne, nasprotno, če ste me razumeli, morate le predobro vedeti, da ne umrjete po rabljevi roki.“
„Ne, nisem vas razumela. Kaj hočete reči?“ zajecija nesrečna žena vsa zmedena.
„Reči hočem, da žena prvega sodniškega uradnika v glavnem mestu ne sme omadeževati imena, ki je doslej brez madeža, in onečastiti moža in otroka naenkrat.“
„Ne, o ne!“
„Torej, milostiva, to bo od vaše strani dobro delo, in za to dobro delo se vam zahvaljujem.“
„Zahvaljujete se mi? In za kaj?“
„Za to, kar ste pravkar rekli.“
„Kaj sem rekla? Izgubila sem glavo; ničesar več ne razumem; moj Bog, moj Bog!“
In mlada žena vstane; njeni lasje so razmršeni, na ustnice jej silijo sline.
„Milostiva, odgovorili ste na vprašanje, katero sem vam stavil, ko sem vstopil: Kje imate shranjen strup, ki se ga običajno poslužujete, milostiva?“
Gospa Villefortova dvigne roke proti nebu in jih krčevito vije. —
„Ne, ne,“ vsklikne, „tega nočete!“

Bicikelj je ukradel neznan tat g. Karlu Tasi. Vreden je bicikelj 140 K.

Tri trafike se oddajo v Gorici, in sicer na Travniku, v Gledališki ulici in v ulici Marcello. Prošnje do 6. oktobra t. l.

Petroleju se cena zviša za 1 krono pri 100 kg.

Na 14 dni so zaprli 60 letno Marijo Silič, ki je v pijanosti dela skandal na javni ulici.

Izpred sodnje. — 20 letni A. Kolarič iz Dolenj je bil tožen javnega nasilstva, ker se je protivil varstvenim organom. Pred sodnijo je dobil le 7 dni zapora: zgovarjal se je na pijanost.

45 letni Jak. Vižintin iz Zagraja je imel v hiši doma smodnik, katerega pa ni zadosti skrnil, ker kmalu je prišel do njega 15 letni sin Josip, ki ga je zažgal na polju ter se pri tem poškodoval v spodnjem delu telesa. Vižintin je bil obsojen na teden dni strogega zapora.

Težke telesne poškodbe sta bila obtožena Anton in Peter Margarit iz Muscoli, oče in sin. Poškodbo je trpel Iv. Molinari. Peter Margarit je obsojen na 1 mesec, Anton pa na 3 mesece težke ječe s postom in na stroške 271 K za bolečine Molinarju.

Okraden. — Mašinistu pri tvrdki Bramo, Ivanu Sebalju iz Nove Gradiške, je nekdo ukradel 190 K denarja ter uro z verižico v vrednosti 26 K. Sumijo nekega Fregnarja, bivšega delavca pri Bramu, katerega sedaj išče policija.

Alojzija Lesica, babica v Gorici na cesti Josipa Verdi, naša rojakinja iz Brd, se toplo priporoča slov. damam; je jako spretna v svoji stroki. —

Ker je preveč tepel konje, je bil naznanjen policiji voznik Ivan Poberaj iz Solkana.

Padel je, ko je tekal na kolodvor južne železnice, 17 letni Fran Nemeč. Spodtaknilo se mu je, in zadel je ob kamenje na čelo tako hudo, da je obležal nezavesten. Prenesli so ga v bolnišnico.

Nameste v Ameriko — zaslužek doma. — Piše se nam: Hosto Vrbovsko, pošta Cetinij, kupil je gosp. Rebeschini. Potrebuje za sekanje 100 delavcev, in 100 delavcev za napravo „švelarjev“ in (žganje) kuhanje oglja. — Delo traja celih šest let, in to poleti in pozimi. Oglasi se pismeno: — Rebeschini. Birčna vas, Rudolfovo.

Lepak z voznimi redi železnic, poš, parobrodov itd. izide takoj, ko bodo ustanovljeni za zimsko dobo (do maja 1907.) Letošnji lepak bo še posebnega pomena, ker bo imel tudi vozni red bohinjske železnice. — Ta novi lepak razširimo tudi po Gorenjskem v gostilne, društva in sploh v vse javne prostore. Da visi drugod povsod, to vedo naši čitatelji.

Ker je Gorenjsko pritegnjeno Gorici v trgovskem oziru, bo ta le-

pak nova in uspešnejša reklama za tvrdke, ki bodo na njem.

Pa še nekaj uvedemo letos, kar bo v korist inserentom. — Meseca maja 1907. bomo tiskali samo osredje z voznimi redi tako, da se bo dalo lepo nalepiti na zimski lepak. Tako bodo imeli oglasi veljavo celo leto.

Določenih je 30 oglasov. Cena 20 kron za oglas. Prednostni oglasi po pogodbi.

Lepa meblovana soba s posebnim uhomom se odda v ulici Bagni št. 10. II. nadstr.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Včeraj je minister Schönauich odgovarjal na interpelacijo glede vojaka Zwergerja, rekoč, da prizadeti major nima nikakega povoda, opravičiti se pred zbornico. O odgovoru se je otvorila debata. Hrvatski poslanci so vložili glede dogodkov na Reki in v Dalmaciji interpelacijo, naperjeno proti Pittakovi; v tej pojasnjujejo, kaka je resnica gledé teh dogodkov.

Zbornica je dognala včeraj lekarniški zakon.

Lahi so interpelirali glede dogodkov ob dohodu nemških pevcev iz Ljubna v Pulj, ter gledé globe 14 meščanom puljskim po 10—50 K radi klincev in nemirov ob tem dogodku.

Odsek za volilno reformo. — Pododsek odseka za volilno reformo se je posvetoval o predlogu posl. Starzynskega glede omejitve kompetence državne in deželne zakonodaje. Herold, Kienmann in Vogler so izročili izjave, v katerih pravijo, da se z ozirom na stališče, ki so je označili v odseku za volilno reformo, le protestujé udeležé razprave v pododseku. — Posl. Starzynski je na to v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog. Na to je stavil več predlogov glede spremembe državne in deželne zakonodaje, ki se nanašajo na spremembo § 12. državnega temeljnega zakona. Po tej spremembi naj bi deželna zakonodaja v stvarih, spadajočih v njen delokrog, zamogla izdajati določbe tudi na polju kazenskega pravosodja, redarstva in civilne zakonodaje, v kolikor ne nasprotujejo temeljnim določbam in uredbam civilnega in kazenskega prava. Druga sprememba tega paragrafa naj prizna deželni zakonodaji pravico, da razvija na polju organizacije avtonomne uprave zakonodajno sodelovanje, istotako tudi v organizaciji državne uprave. V debati so se izvemši posl. Tollingerja zastopniki vseh nemških strank odločno izrekli proti vsakemu poskusu spremembe državnega temeljnega zakona.

Ministerski predsednik baron Beck je rekel, da je vlada proti spremembi ustave. Nato je min. predsednik zaključil sejo.

Odsek za volilno reformo je nadaljeval posvetovanje o volilnem redu za državni zbor o § 17. (volilni komisarij). Ministerski pred-

sednik se je izjavil proti predlogu dr. a Tavčarja, po katerem naj bi na volilni dan praznovale šole, uradi in sodišča.

Na to je bil § 17. vsprejet v obliki, predloženi od vlade, tako tudi § 18., 19. in 20. Pri § 21. (sklepi volilne komisije) je zahteval posl. Šusteršič, naj imajo tudi volilni komisarij pravico prigovarjati. Vsprejet je bil tudi § 21. z dodatnim predlogom posl. Hrubega glede prigovorov proti upravičencu za volitev.

Sprejeli so včeraj § 22. glede dolžnosti volilnih komisarjev ter pričeli s § 23. (postopanje za časa volitve.) Seja je zopet danes.

Poslanik baron Calice v Carigradu je stopil v pokoj. Cesar mu je podelil ob tej priliki dedno grofovstvo.

Grof Calice se nastani v Št. Petru pri Gorici.

Več državnih poslancev pride te dni v Pulj, kjer si ogledajo brodovje.

Splošno stavko so vprižotili v Budimpešti stavbinski delavci. Veliko delavcev je odšlo iz Budimpešte.

Mednarodni kongres trgovinskih zbornic so otvorili 24. t. m. v Milanu.

Otroka vrgla v morje. — Včeraj je vrgla v Trstu neka še neznan ženska novorojenčka v morje. Truplo so dobili kmalu iz morja; morilko iščejo.

Pred poroto v Trstu se je vršila v ponedeljek razprava proti 28 letnemu H. Romito in 32 letnemu M. Calligaris, ki sta bila obtožena zločina rop; da sta namreč v noči na 30. aprila t. l. napadla Frana Petka v ulici delle Acque v Trstu, ko je šel tam z neko žensko. Bili so trije. Eden je oklofutal žensko, Marijo Žagar, jeden je prijel Petka, tretji je pa zaklical po laško: Ven denar, ali jih pa dobiš! Petku se je posrečilo iztrgati se iz rok napadalcev, Žagarjeva je že prej ušla. Policija je prišla dva izmed teh; ta sta Romito in Calligaris. Pri razpravi sta tajila, pokazalo se je pa tudi, da ni bil storjen zločin rop, da je bil to bolj navaden pretep ter da tudi Žagarjeva ni bila oklofutana. Calligaris je bil oproščen, Romito pa obsojen na 6 mesecev ječe.

Nevarno prenočišče si je izbral 22 letni dninar Andrej Abram v Trstu, ki je doma iz Sežane. Legel je bil na trati ob ulici del'Eremo in tam zaspal. Prej se je pa še izzul in čevlje položil poleg sebe. Ko se je pa zbudil, ni imel kaj obuti, ker mu je bil mej njegovim spanjem odnesel čevlje neznan tat. A ne le čevljev, marveč tudi 36 kron denarja mu je bil tat vzel iz žepa.

Dr. Iv. Krstić, znani laški agitator, nekdanj zaveden Hrvat, je umrl v reški bolnišnici umobolen, pozabljen od celega sveta.

Pomiloščena. — Morilko Frideriko Zeller, ki je bila obsejena na smrt, je cesar pomiloštil. Sodnija jej je prisodila 20 let težke ječe.

Žrtve tiranstva ljubljanskega škofa. — Včeraj je pričelo v Ljubljani nadaljevanje kazenske razprave proti 6 obtožencem glede znane afere v Sori, ko je ljubljanski škof dal izgnati od

tam župnika Berceta. Kaznava skonča najbrže jutri. —

Dolniško opokarno osnujejo v Hir. Bistrici. Glavnice bo treba pol milij. kron. Tovarna bo zidana v velikem obsegu in najnovejem štilu.

Zamorci linčali. — V Atlanti v Georgiji so napadli zamorci bele žene ter jih zlorabljali. Ker ta brutalnost zamorcev ni pónehavala, marveč se je večala, se je vzdignilo več tisoč belokožcev ter šlo nad zamorce, katerih so obilo pomorili.

Nemški socialistični kongres je pričel 23. t. m. v Mannheimu. Otvorila sta ga Dressbach iz Mannheimu in Bebel iz Berlinu.

Kongres svobodnih mislecev se je vršil v Buenos Ayresu. Zaključen je bil 23. t. m. Prihodnji kongres bo v Budimpešti.

Oburavnava radi atentata z bombami v Madridu je pričela 22. t. m. pred tamkajšnjo porotno sodnijo. Državno pravdnistvo zahteva za Ferrera smrtno kazen, za Nackensa pa 9 let ječe.

Cerkvene dragocenosti so prodajali nekateri duhovniki na Španskem. V provinciji Leridi je prodal župnik v Gerri različne kipe, grobe itd., znamenite zgodovinske reči iz dvanajstega stoletja. Sedaj je vlada izdala strog ukaz, da ne smejo ničesar prodajati iz cerkve ali iz posesti cerkve.

Požari v Galiciji. — V sled neuspeha agrarnega štrajka v istočni Galiciji se dogajajo izmaščevanja pogostoma požari na velikih posestvih. Tako je požar na posestvu grofa Potockega napravil velikansko škodo. Sodi se, da požigajo rusinski agitatorji.

Pobegnili je ogrski grofič Julij Czekouicz, zapustivši v Budimpešti dolgovi nič manj in nič več nego 1,800.000 K.

Uporaba vodne moči Milštatskega jezera. — Neka ameriška družba hoče uporabiti vodno moči „Milštatskega jezera“ na Koroškem v industrijske namene. Po Koroškem nameravajo sploh porabiti vse vodne moči in ustanoviti električna podjetja. Po uporabi moči „Milštatskega jezera“ upajo, da dobe moči za 40.000 konjskih sil.

Drzen tat v podobi tiča. — V župnišče v Reisach, zgornje Zilske doline, je hodil neki pernat tat v naravoslovni kabinet krast, kjer je posebno redke vrste žuželk pobral. Po zaostalem perju so spoznali, da hodi neki tič žuželke zobat. Da bi tatu prijeli, so pa okno od sobe zaprli ter samo malo odprto pustili. In res je tat zopet priletel ter je pozobal nekaj redkih žuželk. Bila je taščica. Seveda so jo prepodili in preplašili, da ji ne bode nikdar več na misel prišlo, na iglice natknjene žuželke krasti. Pozobala je na ta način okoli 150 hroščev redke vrste.

Radi ponarejenega denarja so prijeli v Skocijano pri Mokronogu kmeta Martina Grma, ki je na semnju izdal 4 ponarejene bankovce po 20 K. Orožniki so našli pri njem še 35 komadov ponarejenega denarja. Ne ve se, odkod ima kmet denar.

Dunajski rokovičarji so podražili svoje izdelke za 20%.

„Cesar nočem, milostiva, je to, da umrjete po rabljevih roki; ali slišite?“ odvrne Villefort.

„O gospod, milost!“

„Kar hočem, je pravičnost. Jaz sem na svetu, da kaznujem, milostiva,“ pristavi s plamenečim pogledom, „in bi izročil rablju vsako krivo žensko, in naj bi bila to tudi kraljica. Napram vam pa sem usmiljen in vam pravim: Ali ni res, milostiva, nekaj kapljic svojega najmočnejšega in najbolj smrtonosnega strupa ste prihranili za se?“

„O, usmiljenje, gospod! Dovolite mi živeti!“

„Strahopetna je,“ pravi Villefort.

„Pomislite, da sem vaša žena!“

„Morilka je!“

„Za božjo voljo...“

„Ne!“

„V imeau ljubezni, ki ste jo gojili do mene!...“

„Ne, ne!“

„V imenu najinega otroka! Ah, za tega otroka me pustite živeti!“

„Ne, ne, ne! Govoril sem. Če bi vas pustil živeti, bi morda napočil dan, ko bi umorili njega, kakor ste umorili druge.“

„Jaz? Da bi jaz umorila svojega sina!“ zakriči besna mati in plane proti Villefortu. „Jaz? Da bi jaz umorila svojega Edvarda!... Ah, ah!“

In strašen, demoničen nasmeh, nasmeh blaznosti sledi tem besedam ter se izgubi v hropečem ihtenju.

Gospa Villefortova pade k nogam svojega soproga.

Villefort se jej približa.

„Ne pozabite, milostiva,“ pravi, „če se do mojega povratka ne zgodi to, kar se mora zgoditi, da vas ovadim in dam zapreti jaz sam!“

Žena posluša, globoko sopeča, onemogla, strta. Le njeno oko je še živelo in žarelo v strašnem ognju.

„Torej ste slišali,“ nadaljuje Villefort. „Jaz odhajam, da izrečem smrtno obsodbo nad morilcem... Če vas še najdem živo, bode to noč spali v ječi.“

Gospoj Villefortovi se izvije vzdih, in uničena se zgrudi na preprogo.

Zazdi se, da kraljev prokurator čuti za trenotek usmiljenje; ozre se v njo manj strogo in se sklone k nji.

„Z Bogom, milostiva,“ pravi počasi, „z Bogom!“

To slovo rani srce gospe Villefortove kakor morilni nož, in nesrečna žena omedli.

Kraljev prokurator odide in za seboj dvakrat zaklene vrata.

XII.

Porotniki.

Benedettova zadeva je vzbudila velikansko pozornost. Ker se je Cavalcanti tekom dveh ali treh mesecev svojega bleška gibal vedno v elegantni družbi in se kazal na najbolj obljudenih mestih, si je dobil množico znancev. Časopisi so bili polni različnih odlomkov iz njegovega družabnega življenja in iz njegovega življenja na galejah. S tem so vzbudili najživahnejšo radovednost zlasti pri onih, ki so princa Cavalcantija poznali osebno ter so zdaj sklenili, da hočejo Benedetto, morilca svojega sokaznjenca, na vsak način videti na zatožni klopi.

Mnogim se je zdel Benedetto, če ne žrtev, pa vendar zmota justice: videli so v Parisu gospoda Cavalcantija, njegovega očeta, in pričakovali, da pride in bo zahteval zadoščenje za svojega sina. Mnogi, ki niso nikdar slišali o poljski suknji, v kateri je prišel stari, dostojanstveni Italijan k Monte Cristu, so z občudovanjem govorili o njegovi odlični zunanosti in njegovem dostojanstvenem vedenju, česar se mu vsekakor ni moglo odrekati, kadar ni govoril ali računil.

Kar se tiče zatoženca samega, se je mnogo ljudij spominjalo, da so ga videli tako ljubeznivega, lepega in žarečega, da so rajne mislili na mahinacije od strani kakega sovražnika

kakor verovali, da je Benedetto zločinec, kar se na svetu, kjer igra glavno ulogo denar, dogaja tako mnogokrat.

Vsakdo je torej prihitel, da bi prisostvoval seji porotnikov: eni, da bi se nad dogodki naslajali, drugi, da bi jih komentirali. Od sedme ure zjutraj se je prerivala ob omrežju množice ljudij, in uro pred otvoritvijo seje je bila dvorana že napolnena s privilegiranci.

Beauchamp, kraj časopisja, ki je imel torej svoj prestol povsodi, se je oziral na desno in levo. Zagledal je Château-Renauda in Debraya, ki sta dobila izvrsten prostor po dobrotljivosti mestnega sergenta, katerega sta prosila, da je stopil za nju. Mož je vohal ministrovega tajnika in milijonarja in je bil napram svojima odličnima sosedoma tako obziren, da jima celo dovoli, da obiščeta Beauchampa, in obljubi, da bo med tem pazil na njuna prostora.

„Torej vendar prihajamo gledat svojega prijatelja?“ pravi Beauchamp.

„Ah, moj Bog, da,“ odvrne Debray, „tega plemenitega princa! Vrag naj vzame italijanske princa!“

„Mož, katerega genealog je bil Dante in ki je poznal svoj rod tja do „Divine comedie“.“

„Plemstvo vislic,“ pravi Château-Renaud flegmatično.

„Obsojen bo, ali ni res?“ vpraša Debray Beauchampa.

„Ej, moj ljubi,“ odvrne žurnalist, „zdi se mi, da bi morali vi to vedeti boljše. Ali ste videli predsednika pri poslednji soareji svojega ministra?“

„Da.“

„Kaj je rekel?“

„Nekaj, nad čemur ostrmito.“

„Ah, govornite hitro, ljubi prijatelj, kajti že dolgo nisem slišal ničesar te vrste.“

„Rekel mi je torej, da je ta Benedetto, ki ga smatrajo za feniksa zvitosti in prekanjenosti, zločinec zelo nizke vrste in nevreden poskusov, ki jih naredi po njegovi smrti z njegovi vimi možgani.“

Poljska podjetnost. Zavedni Poljak baron... je kupil v ogrskih Tatrah velikanska... ki obsegajo osem celih občin. Na... je ustanovilo delniško društvo, ki... kupiti 1000 katastralnih oravov zemlje v... na ta način pridobe nazaj Polja... kar je bilo že nekdanj njihovo ter na ta... in prisilijo, da se ta svet priklopi Galiciji... županijske oblasti pa seveda skuš... delati nakupovanju vsakovrstne ovire.

Knjižnica za slepce, ki šteje nad osem tisoč... imajo v Londonu. Vsebina teh knjig... raznovrstna ter dobi vsak svojemu okusu... berilo: pripovedke, pesmi, zgodov... prirodoznanstvene in druge znanstvene... in muzikalije. Na razpolaganje so tudi... časopisi za slepce.

Slavnostna otvoritev narodnega gledališča v Sofiji. Sofijska „Večerna Pošta“ piše, da bo otv... novnega sofijskega gledališča sijajno na... slavo. Pri slavnosti in pri otvoritvi bodo... samo povabljeni osebe. Navzoči... vsi višji sofijski krogi, diplomatski za... vojaški dostojanstveniki, narodni po... književniki, časnikarji in umetniki.

Dalmatinski strelci. — Pri vojaških vajah v... se je posebno odlikoval eskadron... strelcev. Ta četa je bila osno... l. 1874. Vojna uprava namerava to četo... na dva eskadrona. Dalmatinski... bodo tako opravljeni, kakor oni v Ti...

Kanal med Baltičkim in Črnim morjem. — Rusko... ministerstvo je sklenilo prirediti z... kanala med Baltičkim in Črnim morjem... dolg 2330 verst. Stroški so raču... na 75 mil. rubljev.

130.000 mark ukradenih. — Policijsko poro... iz Monakovega pravi, da je bilo iz kr... ukradenih okoli 130.000 mark no... komadov po 10 mark z novčnim... „Z 1906“ v skupni teži 50 kg. Pod... teče neki potok. Skozi zidani kanal... sedaj radi čiščenja osušen, so prišli tatje... nekkih železnih vrat, ki so jih vlomili ter... strojnico v postopje, kjer je bil shra... kovani denar.

Nov parnik. — V Lloydovem arzenalu pri... Andreju v Trstu so v soboto ob 11. uri... spustili v morje nov parnik, kateri... ime „Vorwärts“.

Prepovedano uživanje opija na Kitajskem. — Na... so izdali ukaz, ki prepoveduje už... opija po desetih letih domačinom in tuji... Ukaz ostro obsoja razvado o uživanju... in zapoveduje državnemu svetu, naj... izvede izpoved.

Zračni torpedo. — Iz Pariza prihaja poro... da je inženir Bondi v Bordeauxu je po... delu iznašel zrakoplov, katerega... „Zračni torpedo“. Na mestu navad... balasta nosi zrakoplov razstreljive gra... se vzdigne lahko 5000 metrov vi... Zrakoplov se dá voditi in se lahko... kjer se vodniku poljubi ter ostane... v zraku več dni, ne da bi bil treba na... napolnjevati ga z zrakom. Nosi ga hy-

drogenov plin. Zrakoplov je namenjen za ofen... zivno bojno orožje. Pri mirnem ozračju lahko... preleti 50 km v uri.

Vojak aretovan radi vohunstva. — Neki vojak... dragonskega polka v Lunevillu, imenom... Jeannet, je bil aretovan, ker sumijo vohunstvo... Našli so pri njem pismo, datirano iz Strass... burga, v katerem se mu nekdo zahvaljuje za... prejetjo pisma, prosi pojasnila o kavaterijski... puški in za 30 frankov, ki naj mu jih pošlje... Jeanpet je bil prej podčastnik, toda radi de... zertiranja degradiran.

Ustaja na Kubl. — Glasom poročil iz Ha... vane sta državna tajnika izrazila nado, da bo... možno spore med vlado v Havani in ustaši... poravnati s pogodbo. Pravita pa, da je zase... danje Kube po Združenih državah edino... sredstvo, da se konča državljanska vojna.

Poročila iz Rusije. — Iz Tashkenda poročajo listu... „Dziennik Polski“ brzojavno, da je osemnajst... letni dijak Borycki ustrelil prokuratorja tamoš... njega sodišča, Saregina. Morilca so ujeli.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Petro... grada, da se carska rodbina vrne v Peterhof... okolo 28. ali 29. t. m. Neosnovana je vest, da... se carska dvojica v kratkem poda v Darm... stadt, oziroma v Kodanj.

Letiški anarhisti v Ženevi so v ženevskem... anarhističnem listu „Reveil“ priobčili poziv... za financijelno podporo anarhističnega gibanja... v baltičkih pokrajinah, češ, da stane tiskanje... agitacijskih spisov v letiškem jeziku mnogo... denarja. V pozivu se povdarja, da pride še... za marsikakega tirana in njegove pristaše... slednja ura.

V četrtek je bilo aretovanih 14 členov... vojne organizacije kronštadskih socialistov.

Angleški parobrod „Celedonia“ se je potopil... v Sueskem kanalu.

Jezuitski red.

Sedaj ko je zboroval v Rimu črni kon... klave, je posvečevala široka javnost več po... zornosti jezuitskemu redu nego navadno.

List „Italie“ pravi, da ker se je vršil... konklave v Rimu, je to znamenje, da jezuitje... niso pričakovali, da bi morda napravila na... papeža volitev jezuitskega generala v večnem... mestu kak neprijeten utis. Jezuitje se papeža... nič ne bojijo — iz tega sledi, da ga imajo v... svoji oblasti. Dejstvo je, da odkar je sedel... na stol sv. Petra Pij X., postaja jezuitski red... vedno močnejši. Pokojni jezuitski general, pater... Martin, intimen prijatelj očeta kardinala Merry de Val, se je trudil, da bi bil mladi... prelat imenovan državnim tajnikom, kar se... je tudi zgodilo.

Jezuitje imajo vodstvo duhovnega poduka... v glavnem mestu kristjanstva. Znani Collegium Germanicum, Gregorijansko vseučilišče, je v... rokah jezuitov.

Upiranje Vatikana naredbam Francije... glede ločitve cerkve od države je posledica... nasvetov jezuitov. Avtoriteta pater Martina... in kardinala Steinhuberja se je pokazala v

premembi naziranj Vatikana glede biblijskih... študij in socialnega vprašanja. Po verskih... šolah in po semeniških so pregnali jezuitje... profesorje svobodnejšega mišljenja; jezuitje... so seveda zastopniki ultrakonservativne šole... Obsodbo dela Loisyja so zahtevali jezuitje... Pater Tyrrel je bil črtan iz jezuitskega reda... samo zategadel, ker je pisal neko zaupno... pismo nekemu svojemu prijatelju, profesorju... antropologije.

Množijo se obsodbe raznih znanostnih... del, in v kratkem izide nov syllabus, kjer... bodo odlomki takih del obelodanjeni ter pro... glašeni za protiverske, in namen bo tudi ta, prisiliti avtorje, da izstopijo iz katoliške vere.

„Civiltà cattolica“ je list, po katerem... širijo svoje ultramontanstvo, in kjer mesarijo... razna dela.

Jezuitje so sedaj ustoličili v večnem... mestu svojega generala, črnega papeža, in... tam bo rezidiral on kot pravi papež, neviden, vseganogoten.

Jezuitov je izkazanih okoli 15500, v... resnici pa jih je mnogo več; vseh skupaj... mora biti okoli 25000. So namreč tudi po... mestih ter žive kot drugi duhovniki, v resnici... pa so redovniki; kakor jim kaže, tako se... ravnaajo.

Jezuitje so razvrščeni v 5 asistenc.

1. asistenca Italija jih šteje 1900;
2. „Francija“ „ „ 4000;
3. „Španija“ „ „ 3400;
4. „Anglija“ „ „ 2800;
5. „Nemčija“ „ „ 3000;

V „asistenci“ Nemčija je tudi Avstro... Ogrska, kjer je izkazanih nekaj nad 700 je... zuitov; v Belgiji jih je nad 1000, na Holand... skem 500.

Ljudska prislovica v Italiji pravi, da... kadar bruha Vezuv, umrje kak tiran. In Vezuv... je bruhal, ko je umiral prejšnji general Martin.

Na prodaj je pod vipavskim... Sv. Križem lepa, z vsem preskrbljena

kmetija,

obsežna za veleposestvo. Natančneje se... izve pri g. Iv. Makaroviču na Sv. Gori pri Gorici.

Stanovanje... s 1. novembrom t. l. v Gosposki ulici.

Več pové naše upravnistvo.

Alojzija Lesica babica

raznažja, da se je preselila iz Glediške ulice št. 17. na cesto JOSIPA VERDI št. 45.

Svaljični papirčki — papirčki za cigarete.

Enak „ABADIE“ ali „GRIFFON“

v korist družbe sv. „Cirila in Metoda“.

(Zaloga za Goriško.)

Dalje: Abadie, Griffon, Aida, Aristocratique, Regal itd. itd.

Svaljični omotčki (Hülser) z ustniki vseh vrst, ruski higijenični itd. itd.

Papirnat cevke za smotke in smotčice itd. itd.

Prekupci in tobakarnarji izdaten popust.

Razglednice za tobakarne.

Knjga na in trgovina

A. Gabršček,

v „Trgouskem domu“ in v Gosposki ulici št. 7.

„Ah,“ pravi Beauchamp, „sicer pa je čisto dobro igral... princa.“

„Za vas, Beauchamp, ki se vam nesrečni princ studijo... vzradoščeni, če morete najti kako napako, nikakor pa... me, ki instinktivno spoznam plemiče in ki ne prezrem... aristokratske rodbine, naj bo kjerkoli.“

„Torej niste nikdar verjeli, da je princ?“

„Da je princ? Tako, tako... Da ima pravico do tega?“

„Toda,“ pravi Debray Beauchampu, „ko sem govoril jaz... predsednikom, ste vi pač govorili s kraljevim prokuratorjem?“

„To ni bilo mogoče; zadnjih osem dnij se gospod Ville... dal viden. In to je čisto naravno; ta cela vrsta nepri... zaradi služabništva in čudna smrt njegove hčerke...“

„Čudna smrt? Kaj s tem mislite, gospod Beauchamp?“

„O da, le delajte se nevednega pod prevezo, da se to... pri meščanskih odličnjakih,“ pravi Beauchamp in nastavi... kukalo na oči.

„Ne motim se,“ pravi.

„Kaj je?“

„To je ona.“

„Katera ona?“

„Rekli so, da je odpotovala.“

„Gospica Evgenija?“ vpraša Château-Renaud. „Ali se je... ila?“

mi, gospod Beauchamp, da ste pravkar pričeli pripovedovati... nekaj zelo zanimivega.“

„Jaz?“

„Da. Govorili ste o čudni smrti gospice Valentine.“

„Ah, da, to je res. Toda kaj je z gospo Villefortovo, da je ni tukaj?“

„Uboga žena!“ pravi Debray. „Brezdvomno destillira me... lisno vodó za bolnišnice ali pa dela lepota za se in za svoje... prijateljice. Saj vam mora biti znano, da potrebuje za to... zabavo na leto tri tisoč tolarjev. Sicer imate pa prav; zakaj... je danes ni tukaj? V veliko veselje bi mi bilo, če bi bila... tukaj, kajti zelo ljubim to ženo.“

„In meni se gaussi,“ pravi Château-Renaud.

„Zakaj?“

„Sam ne vem. Zakaj človek ljubi in zakaj sovraži? So... vražim jo pač iz antipatije.“

„Ali instinktivno.“

„Morda... Toda vrnimo se k temu, kar je hotel pove... dati Beauchamp.“

„Torej, gospodje,“ odvrne Beauchamp, „ali vas ne mika... vedeti, zakaj se v hiši gospoda Villeforta tako pogosto oglaš... smrt?“

„Pri moji duši,“ pravi Debray, „priznati moram, da nisem... pustil iz očí te hiše, v kateri že tri mesece sledi nesreča... nesreči! Še nedavno, ob smrti gospice Valentine, sem govoril... o tem z madamo.“

„Kdo je ta madama?“ vpraša Château-Renaud.

„Za Boga, ministrova soproga.“

„Ah, oprostite,“ pravi Château-Renaud, „jaz ne zabajam... k ministrom, ampak prepustam to princem.“

„Vi se razgrevate, baron; imejte usmiljenje z nami.“

Pridiva h koncu svojega pogovora, Beauchamp, rekel sem... van, da me je madama predla pojasnila; pojasnite mi torej to... stvar, da jo bom potem tudi sam mogel pojasniti.“

„Torej, gospoda, če umirate ljudje drug za drugim, tako... hitro kakor v Villefortovi hiši, je smrti, kakor da živi v hiši... morilec.“

„Mlada moža zatrepotata, kajti več kakor enkrat sta prišla... že sama na isto misel.“

„In kdo je ta morilec?“ vprašata.

„Mali Edvard.“

„Smeh obeh poslušalcev govorilca ne zmota popolnoma nič...“

„Da, gospoda,“ pristavi mali Edvard, ta fenomenalna... otrok.“

„Ali je to šala?“

„Nikakor; včeraj sem sprejel slugo, ki je zbežal od go... spoda Villeforta. Poslušajta!“

„Poslušajta.“

„Jutri ga zopet odpustim, ker jako mogoče je, da bi se... odškodoval za post pri Villefortu, kajti iz strahu si tam slugo... niso nič upali jesti. Zdi se, da je dobilo to ljubo dete v svoje roke... nekaj steklenic strupa, katerega rabi proti onim, ki mu in uga... jajo. Najprej sta prišla na vrsto dobri ded in dobra babica... Saint-Méran, nato je sledil vseh to vrsti smrti voditelj sluga... Barrois, ki je včasih zagodrnjal nad razposajencem, ki ga po... znate. Dasi uboga Valentina nad svojim bratom pač gotovo ni... nikdar zagodrnjala, je vendar storil z njo isto, ker je bil lju... bosumen: dal ji je v pijačo tri kapljice strupa, in kakor za... druge je bilo tudi za njo vse končano.“

„Toda vraga, kaj nama pripovedujete?“

„Da,“ pravi Beauchamp, „poveš z drugega sveta, ali ni... res?“

„To je neoznano,“ pravi Debray.

„Ah,“ odvrne Beauchamp, „vi že iščete odloka. Vraga, vprašajte vendar mojega slugo, on vam onega, ki jutri ne bo... več moj sluga.“ To je v hiši splošno mnenje.

Dunaj	67	80	40	45	56
Grac	44	84	31	66	71

Dvonastropna hiša v Gorici, 10 minut oddaljena od sodnijske palače, obstoječa iz 15 sob in 8 kuhinj, veličanska klet, vodnjak in vrt, ki preseže z dvoriščem 514¹⁰¹, se prodá za 9000 for. Naslov pové upravištvo „Soča“.

Peter Škerbic

v GORICI, Riva Corno šte. 13.

(nasproti zaloge vina bratov Bolaffijo).

Priporoča svojo zalogo edino **MARONEGA PIVA** iz prve domaše pivovarne G. Amerjevih dedičev v Ljubljani v sodih in pastariziranega v steklenkah.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron —80, —88,

—96, 112, 120, 136, 144, 160, 180, 2—.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Išče se učenca

za trgovino z mešanim blagom v Tržaški okolici.

Prednost imajo 14 do 15-letni dečki, kateri so dovršili z dobrim vspehom 4 - razrednico.

Kje, pové upravištvo.

Adolf Fey

urar in optiker

na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni v GORICI

Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst.

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gus. št. 2.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorliške pince, potlice itd.

Prevažanje blaga iz Slapa

na kolodvor Sv. Lucija in nazaj.

Posebno se epozarja one iz Št. Viške gore, Prapelna, Pečin in Ponikev katerim ne bode treba odslej hoditi po vsako malenkost do kolodvora pač pa samo do Slapa.

Vsako naročilo prevažanja naj se naslovi:

MATIJA HVALA

špediter na Slapu.

Trgovce s perutnino in jajci

za velike in male pošiljatve išče

Josip Grisi v Trstu.

Odlikovana z diplomo I. vrste.

Odlikovana s častno diplomo Dunaj 1898.

Umetniška obrtna razstava Gorica 1900.

Odlikovana pekarija in sladničarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“ je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določa tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravljeni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorac“.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v „Trgovskem domu“.

Načelstvo in nadzorstvo.

Najvišja odlika „Grand Prix“ na svetovni razstavi v St. Louis 1904.

Najbolji skrob

je **GLANZINE**

za sušilo likanje perila.

Dobiva se povsod v skraljih à 10 v.

Jedini izdelovalec Fritz Schulz ml. akc. društvo na Lipskem in Eger.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča

slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najbolje vrste za 15 K in više.

V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strgarska stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

„Goriška Tiskarna“ priporočite viziti

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah

REVMATIZMU in PROTINU

Je liker Godina

izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igna“, Via del Farneto 4.

ena steklenica K 1'66. Iz Trsta se ne razdružila manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7— prosto poštnine.